

Posudek oponentky bakalářské práce

Ústav sociální práce Univerzity Hradec Králové

Autorka práce: **Ivana Sirůčková**

Název práce: **Prevence rizikového chování dětí a mládeže se zaměřením na problematiku alkoholismu v rodině**

Hodnocení formulace hlavního cíle práce: dobře

Odůvodnění:

Cílem bakalářské práce je zmapování preventivních aktivit (jejich charakter, zaměření a podoba) realizovaných Orgánem sociálně-právní ochrany dětí, jejichž cílem je eliminace rizikového chování dětí a mládeže, kteří pocházejí z rodin zatížených problémem alkoholismu rodičů, resp. pečujících osob (s. 11). Domnívám se, že stanovit si pouze popisný cíl („zmapování preventivních aktivit“) není pro bakalářskou práci dostatečné.

Hodnocení struktury práce: dobře

Odůvodnění:

Struktura práce není zcela logická vzhledem ke stanovenému cíli bakalářské práce, neboť v teoretické části chybí kapitola, která by se hlouběji a obecně zabývala možnostmi prevence rizikového chování dětí a mládeže. Kapitola 5.2 Možnosti prevence je nedostačující, neboť popisuje pouze spolupráci plzeňského OSPODu s jednotlivými neziskovými organizacemi a jejich projekty zabývající se prevencí.

Hodnocení teoretické části práce: dobře

Odůvodnění:

V teoretické části práce byly rozpracovány klíčové pojmy, autorka využívala adekvátních odborných pramenů, citované a parafrázované informace obohacovala vlastními názory. Některé odborné informace použité v textu nebyly řádně ocitovány, což považuji za hlavní nedostatek teoretické části (např. na s. 25 jsou uvedeny informace o výzkumu, ve kterém bylo prokázáno, že alkohol u rodičů může zapříčinit vznik této choroby i u dětí, ale chybí zdroj, ze kterého autorka čerpala; stejná situace je i na s. 26, 30, 31).

Hodnocení metodické části práce: nevyhovující

Odůvodnění:

Hlavní problém metodické části spočívá v tom, že zvolené otázky polostrukturovaného rozhovoru a kritéria pro analýzu kazuistik (viz transformační tabulka na s. 50) nedokážou najít odpověď na zvolený výzkumný cíl potažmo dílčí výzkumné cíle.

1. Dílčí výzkumný cíl – Zjistit, jak sociální pracovníci běžně řeší situace související s výskytem alkoholismu v rodině. Autorka se na tuto otázku snažila najít odpověď pomocí 2 otázek: Jak často se v rámci své profese setkáváte s problematikou alkoholismu u pečujících osob v souvislosti s rizikovým chováním dětí a mládeže? Jaké jsou Vaše kompetence v rámci řešení této problematiky? Otázky, jak často se pracovník setkává s danou problematikou a jaké má kompetence, nám rozhodně nemohou odpovědět na výzkumnou otázku, jak pracovník tyto situace běžně řeší. V případě kazuistik autorka analyzovala, jaká

opatření se realizovala v rámci řešení situace (tohle kritérium je relevantnější vzhledem k dílčí výzkumné otázce, nicméně z kazuistiky se nedočteme, zda se jedná o BĚŽNÉ řešení situace) a jaký byl důvod zahájení intervence (není relevantní kritérium vzhledem ke stanovené výzkumné otázce).

2. Dílčí výzkumná otázka – Jaké mají sociální pracovníci představy o optimálním řešení? Autorka se na tuto otázku snažila najít odpověď pomocí otázek: Myslíte si, že preventivní aktivity využívané orgánem OSPOD jsou dostatečné? Jaké další možnosti řešení by se dle Vašeho názoru daly využít? To, zda jsou preventivní aktivity dostatečné nebo co ještě by bylo možné udělat, nedává odpověď na výzkumnou otázku, jaké mají pracovníci představy o OPTIMÁLNÍM řešení.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu: dobře

Odůvodnění:

Při zpracování výsledků docházelo k nesprávným závěrům. Například na s. 59 autorka píše, že „preventivní aktivity využívané sociálními pracovníky jsou dle jejich názorů v rámci možností dostatečné...“ a na s. 60 je uvedeno „že se ve svých odpovědích informanti shodli“. Při prozkoumání odpovědí pracovníků (Příloha B) zjistíme, že zatímco informant 1 odpovídá, že preventivní aktivity jsou v rámci možností dostatečné a to hlavně díky spolupráci s ostatními organizacemi, tak informantka 2 si už tak jistý dostatečností preventivních aktivit není, odpovídá, že spíše ano, ale hned uvádí, že vyloženými odborníky nejsou, často jim chybí odborné znalosti a někteří její kolegové se snaží případům, kde figuruje alkoholová závislost vyhnout. Z odpovědí informantů rozhodně nevyplývá shoda v názoru a ani dostatečnost preventivních aktivit.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce: velmi dobře

Odůvodnění:

Cílem práce bylo zmapování preventivních aktivit (jejich charakter, zaměření a podoba) realizovaných Orgánem sociálně-právní ochrany dětí, jejichž cílem je eliminace rizikového chování dětí a mládeže, kteří pocházejí z rodin zatížených problémem alkoholismu rodičů, resp. pečujících osob. Cíl byl splněn pouze částečně. Chybělo hlubší zmapování preventivních aktivit – výčet a popis všech využívaných preventivních aktivit, dále jak často OSPOD spolupracuje s jinými subjekty, jak často bývají prováděny preventivní programy, jak dlouho trvají atd.

V práci chybí diskuze (porovnání závěrů s teoretickými východisky, informace týkající se zvolené výzkumné strategie – v čem se osvědčila v čem nikoliv, interpretace zjištění s výsledky obdobných studií).

Hodnocení formální stránky práce: dobře

Odůvodnění:

Některé citace (např. citace sborníku na s. 33) umístěné v závorce uvnitř textu citujícího dokumentu nejsou po formální stránce zcela v pořádku (neodpovídají platné Směrnici ředitele ÚSP UHK č. 4/2012). Kvalitu práce snižuje množství pravopisných chyb a překlepů.

Grafická úprava práce je zdařilá a přehledná, požadovaný rozsah práce byl mírně překročen (práce má 56 stran).

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky: velmi dobře

Odůvodnění:

Práce je přínosná pro praxi sociální práce, neboť přináší informace, jak je v praxi realizována prevence rizikového chování dětí a mládeže se zaměřením na problematiku alkoholismu v rodině.

Další připomínky:

Založit praktickou část bakalářské práce pouze na dvou rozhovorech s pracovníci z jednoho OSPODu v délce 35 minut a 48 minut (a to i s průběžným písemným zapisováním odpovědí) a analýze 3 kazuistik je dle mého názoru nedostačující.

Otázky k obhajobě:

1. Z jakého důvodu jste analyzovala pouze 3 kazuistiky? Domníváte se, že se jedná o dostatečný počet k zmapování preventivních aktivit realizovaných OSPODem?
2. Preventivní aktivity mají za cíl předcházet rizikovému chování. Jak byste výzkumně zjistila, zda jsou preventivní aktivity realizované OSPODem skutečně účinné?

Celkové zhodnocení práce: dobře

Odůvodnění:

Práce má mnoho nedostatků v teoretické i metodické části, nicméně autorka čtivě pojednává o aktuálním tématu z oblasti sociální práce. Hodnotu práce spatřuji zejména v jejím přínosu do praxe.

30. 4. 2015, Hradec Králové

Datum, místo

Ing. Mgr. Bc. Marie Faltýnková

Podpis